

کتابخانه
(۲)

هیئت تحریریه
مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس

۱۳۹۴

سرشناسه: نجفی یزدی، سید علی، ۱۳۲۶-۱۳۷۱

عنوان و پدیدآورنده: کامی از نام (۲) / هیئت تحریریه مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس.

مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۲۶۴ صفحه، نمونه ۱۶,۵×۲۳,۵

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۱۰-۱۴-۴

ISBN: 978-964-2910-14-4

فهرست‌نویسی: فیبا

موضوع: ۱- نجفی یزدی، سید محمدعلی، ۱۳۲۶-۱۳۷۱-پیام‌ها و سخنرانی‌ها. ۲- خدا-نام‌ها. ۳- خدا-صفات.

شناسه افزوده: هیئت تحریریه مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲ ک۲/ن/۵/۱۵۳ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۳۹۲

شماره کتابخانه ملی: ۳۲۰۵۴۲۹

عنوان: کامی از نام (۲)

نویسنده: هیئت تحریریه مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس

ناشر: انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۴

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۱۰-۱۴-۴

ISBN: 978-964-2910-14-4

قیمت: جلد معمولی ۱۲۵۰۰۰ ریال

تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان میرعماد، کوچه شانزدهم،

پلاک ۶ (نبش مفتاح، روبروی مصلی)

تلفن: ۸۸۴۰۶۰۵۵، ۸۶۰۳۰۹۵۱، ۰۹۱۰۱۹۳۲۱۱۴

مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس الشموس

دانشجویان دانشگاه‌های تهران

فهرست مطالب

۱۹	پیش‌گفتار
۲۱	روش شرح این دعا
۲۳	مختصری از شرح حال سید محمدعلی نجفی یزدی (ره)
۲۷	مقدمه
۲۹	اسماء الهی جلوات ذات او هستند
۲۹	اسماء الهی بر اثر تنزل و جلوه به ظهور رسیدند.
۳۰	اسم و اسم‌الاسم
۳۰	ائمه مظهر اتم اسماء الهی
۳۱	لا تکرار فی التجلی
۳۱	دلیل شباهت بعضی از موجودات عالم
۳۱	کلمات‌الله همان اسماء‌الله هستند.
۳۲	امیرالمؤمنین علیه السلام اسم جامع الهی است.
۳۲	دلالت موجودات بر حق تعالی
۳۲	دلالت موجودات بر خداوند از نوع دلالت اثر بر مؤثر نیست.
۳۳	کز نیستان تا مرا ببریده‌اند...
۳۴	منزل اولیه همه موجودات علم الهی بود و الان هم هست.
۳۵	حجاب ظلمانی و نورانی
۳۶	خواندن حقیقی خداوند
۳۷	خواندن واقعی اسماء الهی بر خورد صحیح با موجودات است.
۳۷	خواندن خدا فقط به لفظ نیست.
۳۸	خواندن لفظی مرتبه ضعیفی از خواندن واقعی است.
۳۸	حقیقت اسماء‌الله
	همان‌گونه که اسم لفظی و کتبی بر خدا دلالت دارد، اسماء خارجی هم بر او
۳۹	دلالت دارد منتها نه دلالت قراردادی.
۳۹	فقط چهارده معصوم علیهم السلام مظهر اتم اسم الله هستند.
۴۰	الله اسم جامع و اعظم الهی است.

در معنای الغوث

- ۴۱
 ۴۳ در معنای الغوث
 ۴۴ منظور از صوفی در بیان بزرگان عارف است.
 ۴۴ رجال الاسماء
 ۴۴ امام زمان (عج) معنای حقیقی الغوث.
 ۴۵ شباهت قیام حضرت حجت (عج) با قیامت.
 ۴۵ در زمان حضرت حجت (عج) چه وقایعی رخ می دهد؟
 ۴۵ بیان محی الدین در مورد خلیفه الله.
 ۴۶ اَیْنَ وَجْهَ اللَّهِ الَّذِیْ إِلَیْهِ یَتَوَجَّهُ الْأَوْلِیَاءُ
 ۴۶ رابطه اعمال انسان ها با حضرت ولی عصر (عج)
 ۴۷ شاهدان اعمال

شرح اسم یا رحمن و یا رحیم

- ۵۱ حقیقت اسماء الله
 ۵۱ حقیقت اسماء الله موجوداتی عینی و خارجی
 ۵۳ مظهر اسم الله مظهر تمامی اسماء دیگر هم هست.
 ۵۳ اسم مبارک «یا رحمان»، رحمت رحمانیه
 ۵۳ وسعت اسم رحمان
 ۵۴ رحم واقعی بر موجودات برگشت آن ها به مبدأ آن هاست.
 ۵۴ ادراک رحمانیت لازمه درک رحیمیت است.
 ۵۴ یا رحیم، رحمت رحیمیه
 ۵۵ معنای رحمت واسعه حق
 ۵۶ معنای رحم خدا، رحمانیه و رحیمیه
 ۵۶ تفاوت رحم خدا با رحم انسان
 ۵۷ رحم بر کفار
 ۵۸ رحم خدا بر مؤمن و بر کافر
 ۵۸ ویژگی اصحاب اعراف
 ۵۹ اوصاف جهنم
 ۶۰ معنای رجوع الی الله مؤمنین و ظالمین
 ۶۲ نسبت رحیمیت با رحمانیت
 ۶۳ قابلیت شرط دریافت عنایت رحیمیه
 ۶۳ فاعلیت خدا و قابلیت مخلوق
 ۶۵ امیر المؤمنین (علیه السلام) مصداق رحمت واسعه حق
 ۶۶ ائمه رحمت واسعه هستند.

۶۶ معیت امیرالمؤمنین علیه السلام با انبیا

۶۹ شرح اسم یا کریم

۷۱ دست خط خدا و ما!

۷۱ زبان از توصیف و توضیح اسماء قاصر است.

۷۱ نمونه‌ای از جلوه اسم «کریم»

۷۲ ظهور اسم رفیق الهی اجازه صحبت با خودش را به ما می‌دهد.

بعد از توضیح هر اسمی چند فقره از دعای مجیر مطالب اضافی ما را شستشو

۷۲ می‌دهد.

۷۳ یا کریم

۷۳ کریم در قبال بخشش دنبال عوض و غرض نیست.

۷۳ هم‌شان بودن غرض فعل با فاعل آن

۷۴ ذات کامل نمی‌تواند دنبال هدفی باشد.

۷۴ معنای بی هدف بودن ذات مقدس خداوند

۷۴ جواد بودن کینه ذات حق

۷۵ خلقت اقتضای ذات خدا

۷۵ فیاضی اقتضاء ذات خدا

۷۶ نفی هدف از ذات خالق و اثبات آن برای مخلوق

۷۷ هدف نهایی مخلوقات

۷۷ رجوع الی الله هدف نهایی مخلوقات

۷۷ درک هدف نهایی مخصوص اصحاب مقربین است.

۷۸ دلیل آرامش اولیا در طوفان‌های دنیا

۷۸ میزان ایمان، معرفت به هدف نهایی

۷۸ تفاوت مقام ابودر، سلمان و مقداد

۷۹ سلمان دلش را به چیزی قرص کرد که اما و اگر داشت.

۷۹ هر اتفاقی در عالم بیفتد رجوع الی الله تعطیل نمی‌شود.

۸۰ اساس توحید، غلبه نهایی نور امیرالمؤمنین علیه السلام

۸۱ حرف‌های ولی‌خدا از مأخذ بلندی بر می‌خیزد

۸۳ شرح اسم یا حلیم

۸۵ یا حلیم

۸۵ حلم فرصت خداوند برای جبران

۸۶ تفاوت حلم خدا با حلم بندگان

۸۶ ذات خداوند از چیزی متأثر نمی‌شود.

- ۸۶ ریشه حلم خدا علم و حکمت اوست.
- ۸۶ معنای غضب الهی
- ۸۶ ذات خدا تغییر و تبدل ندارد.
- ۸۶ ذات خداوند حتی از خود هم متأثر نیست.
- ۸۷ مرز ایمان و کفر
- ۸۸ معنای توصیف خداوند به حلم و غضب
- ۸۸ معنای تأسف خداوند
- ۹۰ رضایت و غضب ولی خدا همان رضایت و غضب خداست.
- ۹۱ همه ابعاد وجودی چهارده معصوم علیهم السلام الهی است.
- ۹۲ حلم معصومین علیهم السلام مطابق حکمت الهی است.
- ۹۳ توطئه قارون علیه حضرت موسی علیه السلام به خاطر مال دوستی
- ۹۴ گله خدا از موسی علیه السلام
- ۹۴ تجلی حلم الهی در کربلا
- ۹۵ حلم امام حسین علیه السلام باعث نجات حر شد.
- ۹۷ **شرح اسم یا مجیب الدعوات**
- ۹۹ یا مجیب الدعوات
- ۹۹ دلایل مستجاب نشدن دعاها
- ۱۰۰ عدم وفای به عهد، یکی از دلایل مستجاب نشدن دعا
- ۱۰۰ خداوند در استجاب دعا صلاح بندگان را در نظر می گیرد.
- ۱۰۱ دلیل اختلاف زبان قال با زبان حال
- ۱۰۲ زبان استعداد اصلی ترین زبان انسان
- ۱۰۲ در معنای زبان استعداد
- ۱۰۳ ازلی و ثابت بودن زبان استعداد
- ۱۰۵ استعداد یعنی فقر
- ۱۰۵ آخر ظهور اول
- ۱۰۷ مسئله بداء و استعداد ازلی انسانها
- ۱۰۷ خدا به چیزی مثل بداء عبادت نشد
- ۱۰۸ تفاوت لوح محو و اثبات و لوح محفوظ
- ۱۰۸ امر بین الامرین کلید فهم رابطه خالق با مخلوق
- ۱۰۹ جبر و تفویض خیال اند و امر بین الامرین واقعیت است.
- ۱۰۹ اعتراض به اعمال و رفتار معصومین علیهم السلام به خاطر عدم درک امر بین الامرین
- ۱۱۱ عهد خدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله با امیرالمؤمنین علیه السلام

۱۱۳	شرح اسم یا سیدالسادات
۱۱۵	در معنای سیادت
۱۱۵	سیادت اعتباری و حقیقی
۱۱۵	سیادت علل اعدادی
۱۱۵	سیادت بر اسماء الهی
۱۱۶	هر اسمی مربوبی دارد که با آن سنخیت دارد.
۱۱۶	انسان کامل مربوب اسم الله است.
۱۱۶	از ذلت تا عزت
۱۱۶	از خود دیدن کمال از غلیظترین حجابها است.
۱۱۷	دوک فلت در برابر حق لازمه درک عزت
۱۱۷	مبارزه با عجب به معنای ندیدن خوبی نیست بلکه از خود ندیدن خوبی است.
۱۱۸	بالاترین کمالات با از خود دیدن آن کمالات خنثی می شود.
۱۱۸	درس های داستان موسی و خضر علیهما السلام
۱۱۹	درک ذلت بالاترین درس موسی از خضر علیهما السلام
۱۲۰	سر سیادت
۱۲۱	تذلل ابوتراب در مقابل حق
۱۲۱	تذلل اولیاء الهی
۱۲۱	اگر در دلت ادعای سیادت باشد، سید عالم را درک نخواهی کرد.
۱۲۳	شرح اسم یا عظیم
۱۲۵	اثر تجلی اسم «عظیم» بر قلب
۱۲۵	انسانیت انسان در گرو درک جلوه اسم عظیم است.
۱۲۶	بزرگ دیدن کسی به خاطر مال دنیا دو سوم دین را می برد.
۱۲۶	الگوی عظیم همت را بالا می برد.
۱۲۶	درک کنه عظمت مقدور هیچ کسی نیست
۱۲۷	دلیل کوچکی همت و فکر
۱۲۸	رابطه ایمان و اسم یا عظیم
۱۲۸	با درک عظمت حق، انسان خود را حقیرترین می بیند.
۱۲۸	معنای توحیدی اسم عظیم
۱۲۸	خلق حتی رایحه وجود را نیز درک نکرده اند.
۱۲۹	تفاوت نگاه حکما و عرفا در مورد وجود خلق
۱۳۰	قائل بودن ذره ای عظمت به غیر خدا با عظمت مطلق حق ناسازگار است.
۱۳۰	عمل علامت صحت ایمان

- ۱۳۲ یا عظیم شرک‌زدای دل
 ۱۳۲ دلیل تشتت دل ما عدم جلوۀ عظمت بر آن است.
 مطالعه آفاق و انفس بعد از پاک شدن دیده جان و با جلوۀ عظمت خداوند
 ۱۳۳ ممکن می‌شود.

شرح اسم یا مقیم

- ۱۳۵
 ۱۳۷ یا مقیم
 ۱۳۷ معنای لغوی مقیم
 ۱۳۷ دلیل توقیفی بودن اسماء
 ۱۳۸ سبب‌سوزی یا مقیم
 ۱۳۸ اولیا از دو منظر سبب‌سازی و سبب‌سوزی به عالم نگاه می‌کنند.
 ۱۳۹ درک یا مقیم پی بردن به حقارت خود
 ۱۳۹ درک یا مقیم و راحتی
 ۱۳۹ تنبلی با توحید منافات دارد.
 ۱۴۱ اولین قدم در راه خدا یا گذاشتن روی نفس اماره است.
 ۱۴۱ ائمه علیهم‌السلام با علم به اینکه مقیم خداست ذره‌ای در فعالیت و سعی خود کم نگذاشتند.
 ۱۴۲ بعد از مرگ عبادت هست اما تکلیف نیست.
 ۱۴۲ در معنای کَیْفَ أَعَزِّمُ وَأَنْتَ الْقَاهِرُ
 ۱۴۳ درک یا مقیم و منصور بودن عباد مرسلین
 ۱۴۳ اتحاد جزا و عمل، رایحه‌ای از قیامت
 ۱۴۴ دلی چو بحر ببايد...

شرح اسم یا قدیم

- ۱۴۷
 ۱۴۹ یا قدیم
 ۱۴۹ معانی قدیم بودن
 ۱۵۰ حقیقت قدمت خداوند
 ۱۵۰ قدمت حقیقی قدمت افاضۀ وجود است.
 ۱۵۰ قدمت خداوند از دیدگاه حکما و عرفا
 ۱۵۰ فرق نگاه حکما و عرفا به موجودات
 ۱۵۱ رابطه بین وجود و ماهیت
 ۱۵۴ خطای حکیم از نظر عارف
 ۱۵۹ نحوه رابطه خداوند و موجودات
 ۱۶۰ یادی از نینوا

۱۶۳	شرح اسم یا علیم
۱۶۵	مراتب علم الهی
۱۶۵	علم ذاتی خداوند
۱۶۶	عالین محمد و آل محمد علیهم السلام هستند.
۱۶۶	دلیل خضوع و خشوع ائمه علیهم السلام در برابر خداوند
۱۶۶	علم و جهل امام معصوم علیه السلام
۱۶۶	قلب ائمه علیهم السلام وعاء و ظرف علم در مرتبه مشیت خداوند
۱۶۷	معنای «أنا الجاهل» امام معصوم
۱۶۸	قلب ائمه علیهم السلام ظرف مشیت الله است
۱۶۸	مراقب علم امام
۱۶۹	تفاوت ندانستن ما با ندانستن امام
۱۷۰	علم همه چیز در امام مبین احصا شده است.
۱۷۲	درک عظمت ذات، دلیل انکسار و ذلت اولیاست.
۱۷۲	علم الهی در مرتبه مشیت، علم امام
۱۷۳	علم ائمه علیهم السلام هم عین دانشان است.
۱۷۳	علم امام کتاب مبین الهی
۱۷۴	سینه چهارده معصوم علیهم السلام وعاء علم الهی و کتاب مبین
۱۷۴	تفاوت علم امام با علم دیگران
۱۷۴	علم الکتاب نزد امیرالمؤمنین علیه السلام است.
۱۷۵	نسبت علم «مَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ» با علم «عِنْدَهُ عِلْمُ مِنَ الْكِتَابِ»
۱۷۶	علم ائمه علیهم السلام هم مانند علم ذات خدا بسیط است.
۱۷۷	علم فعلی و عینی خداوند
۱۷۷	خود موجودات از یک نگاه علم هستند.
۱۷۹	هر حسی در انسان بابتی از علم است.
۱۸۱	رابطه تزکیه و علم
۱۸۱	چگونگی حجاب بودن علوم بشری برای علم حقیقی
۱۸۱	پیامبر صلی الله علیه و آله شهر علم و علی علیه السلام باب آن
۱۸۲	مفهوم «العلم حجاب الاکبر»
۱۸۴	استقامت در راه موجب اشراق قلب به وسیله ایمان می شود.
۱۸۴	در جان انسان بذر اسماء کاشته شده است
۱۸۵	هر علمی هر جا رویید بذرش از امیرالمؤمنین علیه السلام است.
۱۸۷	شرح اسم یا خیرالذاکرین
۱۸۹	حقیقت ذکر

۱۸۹	مراتب ذکر خدا
۱۸۹	ذاکر بودن خدا در مرتبه ذات
۱۹۰	علت خودفراموشی انسان
۱۹۰	ذاکر بالذات بودن حق
۱۹۰	صمدیت حق دلیل ذاکر بالذات بودن حق
۱۹۳	اقوی درجه ذکر حضور ذات عندالذات است.
۱۹۳	خداوند ذاکر همه
۱۹۴	تفاوت ذکر اشیاء در انسان و خداوند
۱۹۴	معنای مذکور بودن ازلی مخلوقات
۱۹۴	معنای تأویل احادیث و تعبیر خواب
۱۹۷	ذکر خداوند در مرتبه فعل، صنع و عقل
۱۹۷	هر موجود ذکر خداست.
۱۹۷	اذکار ما ذکر خدا برای خودش است.
۱۹۸	خداوند ذکر و ذاکر و مذکور
۱۹۸	علم توحید، مرز عوام و خواص
۱۹۹	موجودات مظهر اسم الله
۲۰۲	عالم کتاب الله و کلام الله
۲۰۲	فرق کتاب الله و کلام الله
۲۰۳	عالم، علم الله و ذکر الله
۲۰۶	ذکری از نینوا
۲۰۷	شرح اسم یا من عنده أم الكتاب
۲۰۹	یا من عنده أم الكتاب (۱)
۲۰۹	ای کسی که در نزد اوست أم الكتاب
۲۰۹	عقل و أم الكتاب
۲۰۹	أم الكتاب عقل اول است.
۲۰۹	موجودات عالم، تنزلات عقل هستند.
۲۱۱	بسیط الحقیقه کلّ الاشیاء و لیس بشیء منها
۲۱۱	وجه تسمیه أم الكتاب
۲۱۱	بسیط الحقیقه چیست؟
۲۱۲	بسیط الحقیقه بودن عقل
۲۱۲	عقل، جامع کمالات
۲۱۳	معنای قلم بودن عقل
۲۱۴	وجه الشیء هو الشیء بوجه لا بذاته.

۲۱۴	اتحاد قابلیت و فاعلیت در عقل اول
۲۱۵	فاعلیت یافتن جریانات عالم به ظهور رسیدن آنهاست.
۲۱۶	معنای جف القلم
۲۱۶	نسبت بین ذات الله، وجه الله و خلق الله
۲۱۶	چیزی از عقل خارج نشده چون عقل، بیرونی در عالم نگذاشته است.
۲۱۷	حادثات عالم به اعتبار نوع نگاه ما حادث‌اند.
۲۱۷	حادثات عالم به قدم عقل قدیم‌اند.
۲۱۸	تمییز وصفی ملاک جدایی خالق از خلق
۲۱۸	فرق وجه الله با خلق الله
۲۱۹	عدم اصلیت کثوت در عالم
۲۲۲	عالم کتاب واحد است
۲۲۴	حقیقت و روح عبودیت
۲۲۴	مقام تحیر
۲۲۵	نسبی بودن ممکنات و حادثات
۲۲۵	اعتباریات هم مرتبه‌ای از حقیقت هستند.
۲۲۶	ام‌الکتاب عالم اجمال و تفصیل
۲۲۶	جهل، بنای خلق
۲۲۷	تکرار معنای زائدی است.
۲۲۷	علم واقعی درک نسبت موجودات با خداست
۲۲۸	کتاب مبین
۲۲۹	کتاب مبین از محتویات ام‌الکتاب است.
۲۲۹	کتاب مبین حقیقت نفس کلی
۲۲۹	کتاب محو و اثبات
۲۳۰	نفس انسان واجد همه مراتب
۲۳۰	هستی ثمره دارد
۲۳۱	یا من عنده أم الكتاب (۲)
۲۳۱	کتاب مسطور
۲۳۲	هیولای اولی صرف امکان و شدن
۲۳۲	قدرت خداوند بر محالات عقلی تعلق نمی‌گیرد.
۲۳۳	لیلة‌القدر استعداد رسول الله ﷺ
۲۳۳	تفاوت به وجود آمدن ائمه علیهم السلام با بقیة انسان‌ها
۲۳۴	سهم ما از وجود بسیار اندک است.
۲۳۵	معنای ما کُنتَ تَدْرِي ما الْكِتَابُ وَ لَا الْإِيمَانُ در مورد پیامبر ﷺ

۲۳۵	انسان متکبر ظرف هستی اش جا ندارد.
۲۳۸	درک فقر إلى الله برای اولیا کمال است.
۲۳۹	پیامبر ﷺ علم غیبش را از خود نمی دانست.
۲۳۹	ما هیچ نداریم جز استعداد
۲۴۰	منظور از علم الله همان جلوه اول یعنی حقیقت محمد و آل محمد ﷺ است.
۲۴۲	یا من عنده أم الكتاب (۳)
۲۴۲	کتاب جامع
۲۴۳	انسان کتاب جامع هستی
۲۴۳	معرفت النفس راه رسیدن به خدا
۲۴۴	احصاء اشیاء در امام مبین
۲۴۴	معنای احصاء کل اشیاء در امام مبین
۲۴۵	علم واقعی فعلی است نه انفعالی.
۲۴۵	عالم علم خداست
۲۴۶	معرفت حقیقی خداوند، معرفة الشاهد قبل صفة
۲۴۷	معنای «لنعلم» و علم فعلی خداوند
۲۴۷	معنای دانستن خداوند
۲۴۸	علم امام
۲۴۹	موجودات عالم یک حقیقت اند.
۲۵۰	قرآن مرتبه لفظی حقیقت انسان کامل
۲۵۲	رفتار اولیاء الهی بر طبق کتاب وجودشان
۲۵۳	مقام وجهه الهی

پیش‌گفتار

کتابی که پیش رو دارید بخش دوم در شرح اسماء حسناى الهی است که از روح قدسی مردی از سلالهٔ احمدی علیه السلام تراوش نموده است. عارفی که با قلبی طاهر سحرگاهان در معرض نفحات رحمانی می‌نشست و مترصد تنزل اسماء الله می‌شد و آنچه را که بر قلب لطیفش وارد می‌شد و شهود می‌کرد، بی‌دریغ به طالبان طریقِ اِلی الله عنایت می‌کرد و با این بذل و بخشش ظرفی وسیع‌تر برای پذیرش انوار الهی تحصیل می‌کرد. آری، به حقیقت معنای این کلام حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله را با گوشِ هوش دریافته بود که فرمودند: «إِنَّ لِرَبِّكُمْ فِي أَيَّامٍ دَهْرَكُمْ نَفَحَاتٍ أَلَا فَتَعَرَّضُوا لَهَا»^۱ البته اتصال به عالم اسماء الله و کسب فیض مستقیم از محضر حضرات محمدیین، صلوات الله علیهم اجمعین، که همان حقیقت اسماء الله هستند،^۲ شیوهٔ این اولیای الهی است. آیت الله سیدعلی قاضی در خصوص نزول اسماء الله می‌فرمودند:

«علم اسماء حسنی بعد از علوم توحید از اشرف علوم است... و نیز وارد شده است که
«الْأَسْمَاءُ تُنَزَّلُ مِنَ السَّمَاءِ»...»^۳

علامه طباطبایی (ره) نیز می‌فرمودند:

«هنگامی که نفس به ملکاتی دست یافت که حاجب و پردهٔ کلیات نیست، احیاناً می‌تواند به انوار عالم تجرد و وجود آن‌ها که در روشنی و درخشندگی و جمال و کمال قابل اندازه‌گیری و مقایسه با علم مثال نیستند، اشراف و احاطه پیدا نماید. این اشراف نفس تکرار می‌شود تا اینکه نفس به تمام تمکن خود دست می‌یابد و آن را برای خود مقام قرار داده و درجه به درجه ترقی می‌کند تا اینکه به نشئه اسماء نائل می‌شود و این نشئه اسماء عالم محض و خالص و بحت و ناب است و سراسرش درخشندگی و فروغ است که

۱- الوافی، ج ۱، ص ۵۵۲.

۲- الکافی، ج ۱، ص ۱۴۴: «نَحْنُ وَاللَّهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى».

۳- عطش، ص ۳۳۰.

ذره‌ای در آن تیرگی و آلودگی یافت نمی‌شود؛ پس نفس همه‌چیز را در آنجا ناب و خالص مشاهده می‌کند: علم ناب، قدرت ناب، حیات ناب، وجود و ثبوت، درخشندگی و فروغ، جمال و جلال، کمال، سعادت و عزت، سرور و قشنگی و خوش‌ترکیبی. این مشاهدات ناب ادامه دارد تا اینکه نفس به اسماء و صفات ملحق شود سپس در ذات والای الهی محو شود و فانی گردد. در این هنگام است که به تبع غیب حق غایب می‌گردد و به فانی ذاتش فانی می‌شود و به بقاءالله که پاک و متعالی از هر نقصی است باقی می‌ماند.^۱

حضرت آیت‌الله جوادی آملی درباره اهمیت معرفت به اسماءالله می‌فرمایند:

«مقصود از معرفت خدای سبحان شناخت ذات اقدس او با اسمای حسناى وی است که برخی عظیم و بعضی اعظم‌اند و اگر اسمای الهی به‌خوبی شناخته شود، مسئله مبدأ و معاد از یک‌سو و وحی و نبوت از سوی دیگر معلوم می‌گردد.»^۲

و علامه طباطبایی(ره) نیز در این خصوص می‌فرمایند:

«کتاب و سنت، اسماء الهی را واسطه در تنزل وجود می‌داند. اگر در کتاب الهی با دقت نظر کنی، می‌یابی که خداوند در آیات توحیدی مانند آیاتی که در سوره رعد، حدید، حشر و غیر آن است و آیات فراوان دیگر، اسماء خاص را با اسماء عام تعلیل می‌کند و می‌یابی که خداوند سبحان هنگام بیان آفرینش و قوام دادن به هستی و اشکال گوناگون افاضه و اعطا و نیز در مرحله بازگشت مانند مرگ و برزخ و حشر و غیر آن، آن‌ها را با نام‌هایی که مفهوم متناسبی با هریک از این موارد دارد، تعلیل می‌کند و شاید در بیش از پانصد آیه به چنین چیزی دست می‌یابی، تا آنجا که در امور اعضاری مانند تکلیف کردن نیز این امر وجود دارد و اگر در روابط میان اسماء و مادیون آن دقت کنی، از ویژگی‌های اسماء به بسیاری از شئون تنزلات وجود رهنمون خواهی شد و همین‌طور بالعکس، آن‌گاه به علومی دست خواهی یافت که به اندازه نیاید اگر از آنان باشی که خداوند از رحمتش دو بهره نصیبشان نموده و نوری برایشان قرار داده که با آن حرکت کنند و همچنین سنت دعا‌های فراوانی که از پیامبر ﷺ و خاندان معصومش  به ما رسیده، پر است از اسماء و صفات و در بین دعا‌های مفصل کمتر دعایی است که در آن چنین مضامینی را نیابیم.»^۳

۱- طریق عرفان، ص ۳۱.

۲- توحید در قرآن، ص ۲۵.

۳- رسائل توحیدی، ص ۱۴۴.

و اما غرض از بیان مطالب فوق، غنیمت شمردن مطالعه مطالب عرشی این عارف وارسته مرحوم سیدعلی نجفی است و انسان با مطالعه این بیانات گهربار می‌تواند به سیر و سفری روحانی بپردازد و دمی از کثرات این عالم تراحم بیاساید.

ساقیا بده جامی زآن شراب روحانی تا دمی بیآسایم زین حجاب جسمانی

دعای جوشن کبیر مشتمل بر هزار و یک اسم مبارک است که توسط حضرت جبرئیل علیه السلام بر قلب عظیم حضرت رسالت‌پناه، محمد مصطفی صلی الله علیه و آله نازل شده است. حضرت حق، جل شأنه، درانده خلقتش را در عرصه جهاد اصغر در جوشنی از اسماء خود صیانت نمود، جوشنی که حلقه‌هایش اسماء حسناى الهی و هر حلقه‌اش بابی از معارف الوهی برای سالکین طریق کوی دوست در عرصه جهاد اکبر است تا تلاششان در وادی سلوک جهت پیدا کرده و در وادی سیر شاهد وجه آن محبوب ازلی و ابدی در اطوار هستی در بعد آفاق و انفس باشند. آن کریم بنده‌نواز در ماه رمضان که ماه مهمانی و پذیرایی و ماه هم‌نشینی او با بندگان است، بهره‌مندی از این تحفه نبوی صلی الله علیه و آله را برای دوستان خود در این ضیافت آسمانی پسندیده است.

روش شرح این دعا

مرحوم ملاهادی سبزواری این دعا را در کتابی به نام شرح الأسماء الحسنى شرح کرده‌اند البته به شرح تمامی اسماء نپرداخته‌اند بلکه به صورت گزینشی بعضی از اسماء را انتخاب کرده و شرح داده‌اند. ایشان علاوه بر آنکه حکیم بوده، عارف بزرگواری نیز بوده است و آرامگاه مطهرش در سبزواری است. هرچند مرحوم سیدعلی نجفی کتاب ایشان را مبنای شرح خود بر اسماء الله قرار داده‌اند لیکن شرح مرحوم حاجی فقط بهانه‌ای برای ورود به بحث بوده و بقیه مطالب جوشش چشمه‌های قلب مصفای او و شهد شهود روح قدسی خود ایشان است. در پایان برای تمامی طالبان طریق بندگی همچون این بزرگان شرابی از جام شهود و کامی از نام محبوب را از درگاه احدیت خواستاریم.

چون میسر نیست با من کام او عشق‌بازی می‌کنم با نام او

قبل از مطالعه کتاب، لازم است نکات ذیل را برای خوانندگان محترم یادآور شویم:

۱- چون این سخنرانی‌ها در فضای سیاسی - اجتماعی سال‌های ۶۷ تا ۷۱ ایراد شده است سعی این مؤسسه بر آن بوده که تا حد امکان کتاب را از فضای محدود به زمانی خاص خارج و مطالبی که متناسب با مقتضیات آن روز جامعه بیان شده است را حذف نماید

تا پیوستگی مطالب کتاب بهتر رعایت شده و متن کتاب برای هر خواننده‌ای در هر زمانی گویا باشد.

۲- در گزینش اسماء شرح شده سعی بر آن بوده که اگر مطلبی می‌تواند مقدمه‌ای برای فهم عمیق‌تر اسماء دیگر باشد، در اوایل کتاب گنجانده شود.

۳- با توجه به تعداد اسماء شرح شده توسط ایشان و محدودیت حجم کتاب، این مؤسسه تصمیم دارد تا این شروح را در چندین مجلد منتشر کند که کتاب حاضر دومین مجلد از این دوره بوده و مشتمل بر شرح دوازده اسم از اسماء الهی می‌باشد.

۴- دقت و عمق این معارف خود حکایت از قدرت فکری و عرفانی این مرد بزرگ دارد و قوت و نورانیت بیانات ایشان تماماً مرهون معارف دریافتی از محضر قرآن و عترت است که خود با تمام وجود آن معارف را چشیده و از آن سیراب شده بود. لذا این مؤسسه سعی نموده است تا حداکثر منابع روایی و قرآنی سخنان ایشان را به صورت پانویست برای استفاده هرچه بیشتر خوانندگان عزیز درج نماید.

۵- این بزرگوار به آقای سیدعلی نجفی یزدی معروف هستند و نام اصلی ایشان سید محمدعلی نجفی یزدی می‌باشد. در این کتاب از نام معروف ایشان استفاده شده است.

۶- مجموعه سخنرانی‌های این عالم عامل، توسط این مؤسسه و با کمک فرزند برومندشان جمع‌آوری شده است و این مؤسسه درصدد آن است که شرح حال و نیز بیانات ارزشمند ایشان را در قالب کتب موضوعی به رشته تحریر در آوردم در پایان از خوانندگان محترم خواهشمندیم جهت غنی‌تر شدن محتوای کتب در دست تألیف، اگر خاطره و یا معارف دیگری از این بزرگوار در دست دارند، در اختیار این مؤسسه قرار دهند و یا به نشانی پستی مؤسسه ارسال فرمایند.

مؤسسه فرهنگی مطالعاتی شمس‌الشموس

ماه مبارک رمضان ۱۴۳۴ هـ ق